

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

05.05.2025

Хмельницький

№ 712/2025-р

Про відмову в наданні дозволу на розроблення проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки Національному природному парку “Подільські Товтри”

В обласній військовій адміністрації розглянуто клопотання Національного природного парку “Подільські Товтри” (площа Подільський ринок, 6, місто Кам’янець-Подільський, Хмельницька область, 32301, E-mail: npptovtry@ukr.net), зареєстроване в обласній військовій адміністрації 26.03.2025 року за № 99/3593-26/2025, стосовно надання дозволу на розробку проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки орієнтовною площею 2,0 га за межами населеного пункту с. Гораївка Староушицької селищної територіальної громади Кам’янець-Подільського району для цілей підрозділів (код КВЦПЗ – 08.01-08.03) та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду з подальшою передачею у постійне користування Національному природному парку “Подільські Товтри”, за результатами розгляду якого повідомляємо таке.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини другої статті 22 Закону України “Про землеустрій” рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування про надання дозволу на розробку документації із землеустрою приймається виключно у строки та лише у випадках, передбачених цим Законом та Земельним кодексом України.

Зазначаємо, що за інформацією Департаменту інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельницької обласної військової адміністрації у межах зазначеної земельної ділянки знаходиться пам'ятка архітектури національного значення – Скельний монастир, XIV ст., ох. № 220059 та пам'ятка археології національного значення – Скельний печерний монастир, ох. № 220005-Н, які внесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Відповідно до частини першої статті 34 Закону України “Про охорону культурної спадщини” землі, на яких розташовано пам'ятки, історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території, належать до земель історико-культурного призначення, включаються до державних земельних кадастрів, планів землекористування, проєктів землеустрою, іншої проєктно-планувальної та містобудівної документації.

Згідно із статтею 53 Земельного кодексу України до земель історико-культурного призначення належать земельні ділянки, призначені для збереження та обслуговування пам'яток культурної спадщини, їх комплексів (ансамблів), історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, музеїв просто неба, меморіальних музеїв-садиб.

Наголошуємо, що землі, на яких розташовано пам'ятки археології, перебувають виключно у державній власності або вилучаються (викупувються) у державну власність у встановленому законом порядку (частина шоста статті 17 Закону України “Про охорону культурної спадщини”).

Також інформуємо, що відповідно до абзацу третього частини першої статті 1 Закону України “Про охорону культурної спадщини” об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

Частиною першою статті 18 Закону України “Про охорону культурної спадщини” встановлено, що об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками (за винятком пам'яток, відчуження або передача яких обмежується законодавчими актами України) може бути відчужено, а також передано власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування чи управління іншій юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини.

Звертаємо увагу, що об'єкти археологічної спадщини належать до об'єктів культурної спадщини відповідно до статті 2 Закону України “Про охорону культурної спадщини”.

Додатково зауважуємо, що пам'ятка національного значення, що перебуває у державній чи комунальній власності і потребує спеціального режиму охорони, може надаватися у користування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини (абзац п'ятий частини першої статті 18 Закону України “Про охорону культурної спадщини”).

Разом з тим, Законом, що регулює відносини, пов'язані з охороною археологічної спадщини України – невід'ємної частини культурної спадщини людства, вразливого і невідновлюваного джерела знань про історичне минуле, а також визначає права та обов'язки дослідників археологічної спадщини є Закон України “Про охорону археологічної спадщини”.

Так, статтею 19 Закону України “Про охорону археологічної спадщини” встановлено обов'язки юридичних і фізичних осіб, у користуванні або володінні яких перебувають археологічні об'єкти, серед яких, зокрема, обов'язок дотримуватися всіх вимог законодавства щодо охорони і використання археологічних об'єктів або предметів.

Згідно з абзацом 9 статті 1 Закону України “Про охорону археологічної спадщини” об'єкт археологічної спадщини (далі – археологічний об'єкт) – місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їх частини, пов'язані з ними території чи водні об'єкти, створені людиною, незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінності з археологічного, антропологічного та етнографічного погляду і повністю або частково зберегли свою автентичність.

Проте, зазначаємо, що пам'ятка археології (далі – археологічна пам'ятка) – археологічний об'єкт національного або місцевого значення, занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (абзац 11 статті 1 Закону України “Про охорону археологічної спадщини”).

Таким чином, звертаємо увагу на повноваження Кабінету Міністрів України у сфері охорони археологічної спадщини, встановлені статтею 5 Закону України “Про охорону археологічної спадщини”, серед яких, зокрема, визначення археологічних установ та музеїв, яким надається право утримання археологічних пам'яток, а також їх купівлі.

Крім того, з метою охорони культурної спадщини на використання земель у межах території пам'ятки культурної спадщини, історико-культурного заповідника, історико-культурної заповідної території, охоронюваної археологічної території, музею просто неба, меморіального музею-садиби, зон охорони, буферної зони, історичного ареалу населеного місця, території об'єкта культурної всесвітньої спадщини встановлюються обмеження відповідно до Закону України “Про охорону культурної спадщини” (частина перша статті 54⁻¹ Земельного кодексу України).

Положеннями статті 14⁻¹ Закону України “Про охорону культурної спадщини” вбачається, що територія пам'ятки – це територія, історично і

топографічно пов'язана з розпланувально-просторовою еволюцією пам'ятки, для якої визначається спеціальний охоронний режим її використання з метою збереження цілісності пам'ятки. Режим використання території пам'ятки встановлює обмеження діяльності у використанні відповідної території (земель). Будь-яка діяльність у межах території пам'ятки має здійснюватися з дотриманням режиму використання пам'ятки, у тому числі всіх обмежень у використанні земель, зокрема у сфері забудови. Відомості про межі і режими використання території пам'ятки підлягають внесенню до Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру як відомості про обмеження у використанні земель (у тому числі у сфері забудови).

Отже, надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки орієнтовною площею 2,0 га за межами населеного пункту с. Гораївка Староушицької селищної територіальної громади Кам'янець-Подільського району для цілей підрозділів (код КВЦПЗ – 08.01-08.03) та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду з подальшою передачею у постійне користування Національному природному парку “Подільські Товтри” суперечитиме вимогам чинного законодавства.

Враховуючи вищевикладене, відповідно до статей 6, 21, 39 Закону України “Про місцеві державні адміністрації”, статей 17, 19, 53-54¹, 122, 123 Земельного кодексу України, статті 50 Закону України “Про землеустрій”, статей 1, 2, 14¹, 17, 18, 34 Закону України “Про охорону культурної спадщини”, статей 1, 5, 19 Закону України “Про охорону археологічної спадщини”, законів України “Про адміністративну процедуру”, “Про правовий режим воєнного стану”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, від 24 лютого 2022 року № 68/2022 “Про утворення військових адміністрацій”, розглянувши клопотання Національного природного парку “Подільські Товтри” (площа Подільський ринок, 6, місто Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, 32301, E-mail: npptovtry@ukr.net), зареєстроване в обласній військовій адміністрації 26.03.2025 року за № 99/3593-26/2025, та надані матеріали:

1. Відмовити Національному природному парку “Подільські Товтри” у наданні дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки державної форми власності історико-культурного призначення орієнтовною площею 2,0 га, з цільовим призначенням – для цілей підрозділів (код КВЦПЗ – 08.01-08.03) та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду, яка знаходиться за межами населеного пункту с. Гораївка Староушицької селищної територіальної громади Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

2. Управлінню розвитку агропромислового комплексу та земельних відносин Хмельницької обласної військової адміністрації довести це розпорядження до відома Національного природного парку “Подільські Товтри” (площа Подільський ринок, 6, місто Кам'янець-Подільський, Хмельницька область,

32301, E-mail: npptovtry@ukr.net) у порядку, встановленому статтею 75 Закону України “Про адміністративну процедуру”.

3. Це розпорядження набирає чинності з моменту його прийняття і має бути доведеним до відома осіб, зазначених у пункті 2 цього розпорядження, у встановленому порядку.

4. Це розпорядження може бути оскаржене до суду з моменту його прийняття у встановленому законодавством порядку.

5. Зупинення дії цього розпорядження у зв’язку з його оскарженням чинним законодавством не передбачено.

6. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника начальника обласної військової адміністрації відповідно до розподілу обов’язків.

Начальник обласної військової
адміністрації

Сергій ТЮРІН